

"Estem més contents d'anar als ídols que d'anar al Senyor"

Dij, 12/01/2017 per Papa Francesc

[Les homilies del papa Francesc](#)

Audiència general del papa Francesc a l'Aula Pau VI. Dimecres 11 de gener de 2017

L'Esperança cristiana

6. Salm 115. Les falses esperances en els ídols

Estimats germans i germanes, bon dia!

Durant el passat mes de desembre i en la primera part de gener hem celebrat el temps de l'Advent i després el de Nadal: un període de l'any litúrgic que desvetlla en el poble de Déu l'esperança. Esperar és una necessitat primària de l'home: esperar en el futur, creure en la vida, l'anomenat "pensament positiu".

Però és important que aquesta esperança es basi en el que realment pot ajudar a viure i a donar sentit a la nostra existència. És per això que la Sagrada Escriptura ens adverteix contra les falses esperances que el món ens presenta, dissimulant la seva inutilitat i mostrant-ne la falta de sentit. I ho fa de diverses maneres, però sobretot denunciant la falsedat dels ídols en els quals l'home està contínuament temptat de posar la seva confiança, fent-ne l'objecte de la seva esperança.

Especialment els profetes i savis insisteixen en això, tocant un punt neuràlgic del camí de fe del creient. Perquè fe és refiar-se de Déu -qui té fe, té confiança en Déu-, però arriba el moment en què, trobant-se amb les dificultats de la vida, l'home experimenta la fragilitat d'aquella fe i sent la necessitat de certes seguretats diverses, de seguretats tangibles, concretes. Jo confio en Déu, però la situació és una mica lletja i jo necessito una certesa una mica més concreta. I aquí hi ha el perill! Aleshores tenim temptacions de buscar consols, ni que siguin efímers, que sembla que omplin la buidor de la soledat i alleugin la fatiga de creure. I pensem que podem trobar-los en la seguretat que pot donar el diner, en les aliances amb els poderosos, en la mundanitat, en les falses ideologies. A vegades els busquem en un Déu que es doblegui a les nostres peticions i intervingui màgicament per canviar la realitat i fer-la com nosaltres la volem; un ídol, de fet, que com a tal no pot fer res, impotent i mentider. Però a nosaltres ens agraden els ídols, ens agraden tant! Una vegada, a Buenos Aires, jo havia d'anar d'una església a una altra, mil metres més o menys. I ho vaig fer caminant. Hi ha un parc al mig i en el parc hi havia tauletes, tantes, tantes, on s'asseien els que predeien el futur. Estava ple de tanta gent que fins i tot hi havia cua. Tu ensenyaves la mà i ells començaven, però, el discurs era sempre el mateix: hi ha una dona en la teva vida, hi ha una ombra que ve, però tot acabarà bé... I després, pagaves. I això et dona seguretat? És la seguretat d'un -permeteu-me la paraula- d'un disbarat. Anar al vident o a la vident que llegeixen les cartes: això és un ídol! Això és l'ídol, i quan nosaltres hi estem tan aferrats: comprem falses esperances. Mentre que l'esperança de la gratuïtat, que ens ha portat Jesucrist, gratuïtament lliurant la vida per nosaltres, d'aquella a vegades no ens en refiem tant.

Un Salm ple de saviesa ens descriu d'una manera molt suggeridora la falsedat

d'aquests ídols que el món ofereix a la nostra esperança i a la qual els homes de totes les edats estan temptats de confiar-se. És el salm 115, que diu el següent:

«Els seus ídols són plata i or,
obra de les mans de l'home.
Tenen boca i no parlen,
tenen ulls i no hi veuen,
tenen orelles i no hi senten,
tenen nas i no oloren.
Les seves mans no palpen,
els seus peus no caminen;
i no té veu la seva gorja!
Seran com ells els qui els fabriquen
i tots els qui hi tenen confiança!» (vv. 4-8).

El salmista ens presenta, d'una manera una mica irònica, la realitat absolutament efímera d'aquests ídols. I hem de comprendre que no es tracta només de figures fetes de metall o d'un altre material, sinó també de les fetes amb la nostra ment, quan ens refiem de realitats limitades que transformem en absolutes, o quan reduïm Déu als nostres esquemes i a les nostres idees de divinitat; un déu que s'assembla a nosaltres, comprensible, previsible, com els ídols de què parla el Salm. L'home, imatge de Déu, es fabrica un déu a la seva imatge, i és també una imatge no reeixida: no sent, no obra, i sobretot no pot parlar. I nosaltres estem més contents d'anar als ídols que d'anar al Senyor. Estem tantes vegades més contents amb l'efímera esperança que et dona aquest ídol fals, que la gran esperança segura que ens dona el Senyor.

A l'esperança en un Senyor de la vida que amb la seva Paraula ha creat el món i condueix les nostres vides, es contraposa la confiança en simulacres muts. Les ideologies amb la seva pretensió d'absolut, les riqueses –i aquest és un gran ídol–, el poder i l'èxit, la vanitat, amb la seva il·lusió d'eternitat i d'omnipotència, valor com la bellesa física i la salut, quan es converteixen en ídols als quals s'ha de sacrificar tot, són realitats que confonen la ment i el cor, i en lloc d'afavorir la vida condueixen a la mort. És trist de sentir i fa mal al cor el que una vegada, fa anys, vaig sentir, a la diòcesi de Buenos Aires : una bona dona, molt maca, es vantava de la bellesa, comentava, com si fos natural: “Doncs sí, vaig haver d'avortar perquè la meva figura és molt important”. Aquests són els ídols, i et porten per un camí equivocat i no et donen felicitat.

El missatge del Salm és molt clar: si es posa l'esperança en els ídols, hom es converteix semblant a ells: imatges buides amb mans que no toquen, peus que no caminen, boques que no poden parlar. No hi ha res més a dir, es torna incapaç d'ajudar, canviar les coses, incapaç de somriure, de donar-se, incapaç d'estimar. I també nosaltres, homes d'Església, correm aquest risc quan ens “tornem mundans”. Cal ser al món però defensar-se de les il·lusions del món, que són aquests ídols que he mencionat.

Com segueix el Salm, hem de confiar i esperar en Déu, i Déu ens beneirà.

Això diu el Salm:

«Israel, confia en el Senyor [...]
Casa d'Aaron, confia en el Senyor [...]

Vosaltres que venereu el Senyor, confieu en el Senyor [...]

El Senyor es recorda de nosaltres, ens beneeix» (vv. 9.10.11.12). Sempre el Senyor ens recorda. També en els moments dolents es recorda de nosaltres. I aquesta és la nostra esperança. I l'esperança no decep. Mai. Mai. Els ídols deceben sempre: són fantasies, no són realitat.

Aquesta és l'estupenda realitat de l'esperança: confiant en el Senyor et tornes com Ell, la seva benedicció ens transforma en els seus fills, que comparteixen la seva vida. L'esperança en Déu ens fa entrar, per dir-ho així, a l'abast de la seva memòria, del seu record que ens beneeix i ens salva. I aleshores pot brollar l'Al·leluia, la lloança al Déu vivent i veritable, que ha nascut de Maria per nosaltres, ha mort a la creu i ha ressuscitat en la glòria. I nosaltres tenim esperança en aquest Déu, i aquest Déu -que no és un ídol- no decep mai.

Traducció: Josep M. Torrents —Catalunya Religió